

20. Prądy kulturowe i ideowe w drugiej połowie XIX i na początku XX w. ZAKRES ROZSZERZONY

Imię i nazwisko .....

Klasa ..... Grupa A

1. Uzupełnij tabelę.

Nazwa nurtu politycznego	Główne założenia
	Demokratyzacja stosunków społeczno-politycznych; szybkie rozwiązywanie problemów społecznych na drodze ustaw; sztandarowe hasło zwolenników tego nurtu: „Proletariusze wszystkich krajów, łączcie się” nawołujące do międzynarodowej współpracy robotników.
	Propozycja poprawy sytuacji robotników w oparciu o wartości chrześcijańskie; zachęcanie do tworzenia oddolnych spółdzielni i stowarzyszeń przez robotników oraz do pisania petycji do władz; postulat tworzenia ustawodawstwa socjalnego, które by pomogło systemowo rozwiązywać problemy społeczne.

2. Połącz w pary twórców oraz kierunki, które reprezentowali. Wpisz do tabeli jedynie oznaczenia literowe.

- a) Claude Monet   b) Charles Baudelaire   c) Gustav Klimt   d) Emil Zola
e) Vincent van Gogh

1.	2.	3.	4.

- 1) naturalizm   2) secesja   3) impresjonizm   4) ekspresjonizm

3. Rozstrzygnij, czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe. Wpisz do tabeli litery P lub F.

Rewizjoniści odrzucali rewolucję, zmian upatrywali na drodze parlamentarnej.	
Pierwszym krajem na świecie, który wprowadził pełne prawa wyborcze kobiet, była Australia.	
Na pierwszym pokazie filmowym widzom zaprezentowano <i>Wyjście robotników z fabryki</i> – dzieło braci Lumière.	
Pierwsze igrzyska olimpijskie ery nowożytnej odbyły się w Paryżu w 1896 r.	

4. Przeczytaj tekst źródłowy, a następnie określ, jaki model ustroju i panującej religii propagują autorzy cytowanego programu.

Program ruchu politycznego, 1908 r.

REPUBLIKA JEST ZŁEM.

Republika to rządy Żydów – Żydów zdrajców [...] jak Dreyfus, Żydów złodziei [...], Żydów demoralizatorów ludu i prześladowców religii katolickiej [...]. Republika to rządy protestanckich pedagogów importujących z Niemiec, Anglii i Szwajcarii system nauczania, który oglupia i dezorientuje umysły młodych Francuzów.

Republika to rządy masonów nienawidzących Kościoła i jedno zamiłowanie wykazujących – do synekur i finansów publicznych. [...]

Republika to rządy tych cudzoziemców mniej lub bardziej naturalizowanych [...]. Zagarniają ziemię Francji, wydzierają ludziom pracy krwi francuskiej ich godziwą zapłatę, przegłosowują ustawy, które rujnują przemysł, zmuszają kapitały do ucieczki za granicę i oddają nasze zasoby w służbę Edwarda VII bądź Wilhelma II. [...]

Lecz rząd królewski jest [...] jedynym, który może, zachowując porządek, zapewnić nam te same postępy społeczne, których dokonały monarchie sąsiednie, a także dodać do tego wszystko, co bogactwo i geniusz naszej rasy pozwalają przewidzieć i zrealizować. Tylko monarchia może protegować, organizować i solidnie umacniać klasę robotniczą, tak jak dawniej wzmocniła burżuazję. Tylko ona może zapewnić naszym miastom i prowincjom te wolności i przywileje, których wymaga ich dobrobyt. Tylko ona może pogodzić wszystkich Francuzów i zjednoczyć ich przeciw ich wrogom zewnętrznym i wewnętrznym.

Wiek XIX w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa: WN PWN, 1998, s. 337–338.

— .....
— .....

20. Prądy kulturowe i ideowe w drugiej połowie XIX i na początku XX w. ZAKRES ROZSZERZONY

Imię i nazwisko .....

Klasa ..... Grupa B

1. Uzupełnij tabelę.

Nazwa poglądu / postawy	Główne cechy
	Szczególna niechęć do Żydów, oskarżanie tej grupy o działanie na szkodę krajów, w których żyli od wieków, przypisywanie winy za nieszczęścia doznane przez chrześcijan.
	Traktowanie z wyższością własnego narodu, umniejszanie znaczenia pozostałych nacji, państwo w służbie narodu i narodowych interesów, idea solidarności narodowej przedstawiciele różnych warstw: kapitalistów z robotnikami, arystokratów z chłopami.

2. Połącz w pary twórców oraz kierunki, które reprezentowali. Wpisz do tabeli jedynie oznaczenia literowe.

- a) Juliusz Verne   b) Józef Konrad Korzeniowski   c) Herbert Spencer
d) Gustaw Moreau   e) Paul Verlaine

1.	2.	3.	4

- 1) dekadentyzm   2) pozytywizm   3) symbolizm   4) fantastyka naukowa

3. Rozstrzygnij, czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe. Wpisz do tabeli litery P lub F.

Pierwszym krajem europejskim, który wprowadził pełne prawa wyborcze kobiet była Wielka Brytania.	
Reformiści głosili naprawianie gospodarki kapitalistycznej oraz demokratyzację ustroju państwa.	
W końcu XIX w. władze Uniwersytetu Jagiellońskiego wyraziły zgodę na podjęcie studiów przez kobiety.	
W 1901 r. w Chicago odbył się uliczny bieg maratoński, który jest organizowany do dziś.	

4. Przeczytaj tekst źródłowy, a następnie wskaż błąd logiczny w powyższym programie politycznym.

Program polityczny ruchu Action Francaise, 1908 r.

REPUBLIKA JEST ZŁEM.

Republika to rządy Żydów – Żydów zdrajców [...] jak Dreyfus, Żydów złodziei [...], Żydów demoralizatorów ludu i prześladowców religii katolickiej [...]. Republika to rządy protestanckich pedagogów importujących z Niemiec, Anglii i Szwajcarii system nauczania, który oglupia i dezorientuje umysły młodych Francuzów.

Republika to rządy masonów nienawidzących Kościoła i jedno zamilowanie wykazujących – do synekur i finansów publicznych. [...]

Republika to rządy tych cudzoziemców mniej lub bardziej naturalizowanych [...]. Zagarniają ziemię Francji, wydzierają ludziom pracy krwi francuskiej ich godziwą zapłatę, przegłosowują ustawy, które rujnują przemysł, zmuszają kapitały do ucieczki za granicę i oddają nasze zasoby w służbę Edwarda VII bądź Wilhelma II. [...]

Lecz rząd królewski jest [...] jedynym, który może, zachowując porządek, zapewnić nam te same postępy społeczne, których dokonały monarchie sąsiednie, a także dodać do tego wszystko, co bogactwo i geniusz naszej rasy pozwalają przewidzieć i zrealizować. Tylko monarchia może protegować, organizować i solidnie umacniać klasę robotniczą, tak jak dawniej wzmocniła burżuazję. Tylko ona może zapewnić naszym miastom i prowincjom te wolności i przywileje, których wymaga ich dobrobyt. Tylko ona może pogodzić wszystkich Francuzów i zjednoczyć ich przeciw ich wrogom zewnętrznym i wewnętrznym.

Wiek XIX w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa: WN PWN, 1998, s. 337–338.

.....
.....

**20. Prądy kulturowe i ideowe w drugiej połowie XIX i na początku XX w.
Zakres rozszerzony. Model odpowiedzi***

Nr zadania	Grupa A	Grupa B	Punktacja
1.	– socjalizm – chrześcijańska demokracja / chadecja	– antysemityzm – nacjonalizm	2 pkt
2.	1 – d, 2 – c, 3 – a, 4 – e	1 – e, 2 – c, 3 – d, 4 – a	1 pkt
3.	P, F, P, F	F, P, P, F	4 pkt
4.	– ustrój monarchiczny – religia katolicka	Autorzy wykazują się niechęcią wobec Niemców i Anglików oraz wobec idei, które przenikają do Francji od tych narodów, jednocześnie marzą o monarchii, takiej jak w krajach sąsiednich.	2 pkt
RAZEM			9 punktów

* Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.